

‘HET IS FIJN DAT LEERKRACHTEN EEN PODIUM KRIJGEN’

De KVCV gaat in gesprek met Chemieleerkracht van het Jaar Ann De Neef.

De Koninklijke Vlaamse Chemische Vereniging riep Ann De Neef (Sancta Maria Leuven) op zaterdag 3 oktober uit tot Chemieleerkracht van het Jaar. Zij ontving deze prijs naar aanleiding van het 75-jarig bestaan van de KVCV. De vereniging reikt de prijs uit aan een leerkracht uit het secundair onderwijs die de leerlingen op een originele manier weet te boeien voor chemie. Uit de talrijke inzendingen selecteerde de jury, bestaande uit stuurgroepleden van de sectie Onderwijs & Opleidingen van de KVCV, vakdidactici en niet-deelnemende leerkrachten, vijf laureaten die hun werk konden presenteren op de Dag van het Chemieonderwijs in Gent.

De jury verkoos De Neef tot Chemieleerkracht van het Jaar voor haar didactische uitwerking van een practicum over de chemie achter de werking van een tintenkiller. Alle laureaten ontvingen een deel van het rijkelijke prijzenpakket, geschonken door uitgeverijen en diverse bedrijven uit de chemische industrie. We legden laureaat Ann De Neef enkele vragen voor. Hier ontdekt u haar relaas.

Een mooie eerste prijs én de publieksprijs. Hoe heb je dat ervaren?

“Heel fijn, natuurlijk. En dan ook nog eens de appreciatie van het publiek! Super!”

Je ontwikkelde een origineel onderzoekspracticum passend in de leefwereld van de leerlingen: ‘Weet wat je wist’ of de chemie achter de werking van een tintenkiller. Heb je dit practicum ontworpen naar aanleiding van de wedstrijd of was het onderzoek al voordien gestart? Hoe ben je op het idee gekomen om deel te nemen aan deze wedstrijd?

“Via de maandberichten van de pedagogische begeleiding vernam ik van de wedstrijd ‘Chemieleerkracht van het Jaar’. Ik was op dat moment al bezig experimenten te ontwerpen rond het principe van de werking van de tintenkiller. Omdat de leerlingen zeer enthousiast aan het project meewerkten, besloot ik de verschillende labo’s te bundelen, te illustreren met foto’s van hun experimenteel werk en in te sturen voor de wedstrijd.”

Licht even bondig toe hoe het onderzoekspracticum ontstond en groeide, de ideeën en bijdragen van de leerlingen in de ontwikkeling van dit werk en hun motivatie en interesse.

“Voor de lessen wetenschappelijke vorming in de richting wiskunde-wetenschappen, ben ik voortdurend op zoek naar nieuwe onderwerpen en bijbehorende practica. Zo vond ik op de website www.chemieunterricht.de een aantal experimenten in verband met de ‘Chemie des Tintenkillers’. Met die informatie heb ik een eerste labo uitgewerkt rond het actief bestanddeel van de tintenkiller. Door heel wat opzoekwerk ontdekte ik dat het

principe van de tintenkiller ook op veel andere plaatsen in het labo opduikt (werking van fenoltaleïne, Schiffs reagens) en tevens in het dagelijks leven heel wat toepassingen heeft (opsporen sulfieten, koolstofvrij doorschrijfpapier, ...). Er is een schat aan mogelijkheden om te experimenteren binnen de beschikbare infrastructuur van een middelbare schoollabo.

De leerlingen gingen zeer gemotiveerd aan de slag toen we op zoek gingen naar de samenstelling van verschillende gekleurde inkten van allerlei merken en naar de al dan niet uitwisbare componenten.”

‘Nieuw lesmateriaal ontwikkelen is zeer tijdsintensief’

Waren de leerlingen en de schooldirecteur op de hoogte van je deelname aan de wedstrijd?

“De leerlingen waren op de hoogte van mijn deelname aan de wedstrijd, de directie niet.”

Hoe reageerden de schooldirectie en collega’s toen die vernamen dat jij ‘Chemieleerkracht van het Jaar’ werd?

“Iedereen reageerde zeer enthousiast! Ook van oud-leerlingen kwamen via de Facebook-pagina van de school fijne reacties.”

Je mag met de leerlingen én een bezoek brengen aan het Covestro Plastics Lab te Leverkusen én naar een pipetteercursus. Hoe kwam dat nieuws bij hen over?

“Leerlingen gaan altijd graag op uitstap. En dit extraatje werd uiteraard op gejuich onthaald.”

Waarom denk je de geldprijs te besteden?

“De school heeft net geïnvesteerd in een gloednieuw labo. Ook aan klassiek labomateriaal en chemicaliën is er in Sancta Maria Leuven geen gebrek. Ik kan de geld-



Ann De Neef.



FOTO: KATRIEN FORIER

De laureaten: van links naar rechts Greta Brouwers, Ann De Neef, Liesbeth Van Goethem, An Lemmers, Marleen Verdonck

prijs dus echt gebruiken voor zeer specifiek materiaal. Ik denk daarbij aan Molymod-molecuulmodellen met orbitalen, een waterstofauto, ..."

Welke moeilijkheden ervaar je als leraar om dergelijk materiaal te ontwikkelen? Welke adviezen zou jij aan de minister van Onderwijs geven opdat leraren meer dergelijk materiaal zouden kunnen gebruiken, eventueel zelf ontwikkelen?

"Voor mij is nieuw lesmateriaal en practica kunnen ontwikkelen een essentieel onderdeel van mijn job. Het is verrijkend voor mezelf en boeiend om de verworven kennis nadien met de leerlingen te kunnen delen. Ik vind het een onmisbaar deel van chemieleerkracht zijn. Nieuw materiaal ontwikkelen is natuurlijk zeer tijdsintensief. Jonge of nieuwe leerkrachten worden vaak belast met zeer versnipperde lesopdrachten, meestal in verschillende scholen. Dan is er uiteraard geen ruimte om te werken aan vernieuwend materiaal. Ook kunnen lesgeven in een vak dat je passioneert en waarin je sterk bent opgeleid is essentieel."

Je hebt een zeer mooi labo ontwikkeld rond de tintenkiller. Hoe probeer jij, naast deze labo's geven, de studenten te boeien voor chemie? Heb je tips voor andere leerkrachten?

"Ik wil absoluut vermijden dat leerlingen chemie gaan zien als een vak waar je alleen maar nietszeggende formules moet 'van buiten leren'. Ik probeer zo veel mogelijk links te leggen naar de leefwereld van de leerlingen. Ik tracht in mijn lesmateriaal, toetsen en zelfs examens zo veel als kan via knipsels uit kranten, reclamefolders, ... te verwijzen naar de actualiteit of het dagdagelijkse leven."

'Ik leg links naar de leefwereld van de leerlingen'

Welke evolutie heb je sinds je les geeft al ervaren of opgemerkt in het (chemie) onderwijs? Is digitale media al goed ingeburgerd in de lessen chemie? Hoe probeer je de digitalisering ook in jouw lessen te brengen?

"Door de digitalisering is het veel makkelijker allerhande principes te visualiseren. Het gebruik van digitale media in de lessen chemie neemt geleidelijk toe."

Welke meerwaarde levert KVCV momenteel voor jou als leerkracht?

"KVCV zorgt via lezingen voor achtergrond bij actuele chemische thema's. Ik vind er ook boeken en cd-roms met interessant lesmateriaal."

Welke meerwaarde kan KVCV volgens jou nog leveren aan alle leerkrachten chemie? Heb je suggesties hoe KVCV de leerkrachten nog verder kan helpen om het vak chemie en het lesgeven zelf aantrekkelijker te maken?

"De wedstrijd 'Chemieleerkracht van het Jaar' vond ik een zeer mooi initiatief. Ik denk dat veel leerkrachten elk in hun eigen school interessant en boeiend materiaal ontwerpen. Het is fijn dat leerkrachten een podium krijgen om dit materiaal voor te stellen en anderen te inspireren. Zeker voor herhaling vatbaar."

Kijk voor meer informatie en foto's op www.kvcv.be